

Oeverzwaluw gaat ondergronds

Van de drie in ons land voorkomende zwaluwsoorten is de oeverzwaluw het minst bekend. Hij woont in een zelfgegraven hol in steile oevers langs kronkelende rivieren en heeft eeuwenlang onafhankelijk van mensen geleefd. Daar is de laatste decennia op een heel snel tempo verandering in gekomen door onder meer het rechte trekken van rivieren en de betonning van de wanden.

De oeverzwaluw is onze kleinste zwaluwsoort. Hij weegt gemiddeld slechts 14 gram en heeft een lengte van 12-13 cm. Zijn kleur is bovenaan dofbruin, onderaan wit met een brede, bruine borstband. Hij heeft een zwak gevorkte staart en verder de typische zwaluwkenmerken: grote mondholte, een kleine snavel en kleine pootjes. Zoals alle zwaluwen vangt hij in de lucht vliegende insecten.

Ondergronds

Het unieke aan de oeverzwaluw is dat hij samen met de ijsvogel de enige vogelsoort in ons land is die zelf een broedgang graaft. Hij leeft in kolonies en graaft horizontale broedgangen tussen 40 cm en 150 cm diep in de wand. Hij heeft liefst lemig zand of zandige klei om zijn hopen in uit te graven, dit is niet te hard en toch ook niet te onstabiel.

Bij aankomst in april zoekt hij eerst op plaatsen waar hij het vorige jaar ook gebroed heeft. Elk jaar graaft hij een nieuwe gang om de parasieten te vermijden die in de hopen van het vorige jaar huizen.

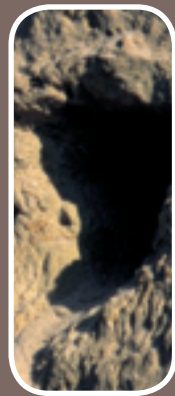
Wand gezocht

Oeverzwaluwen hebben dus steile wanden nodig. Deze zijn tegenwoordig bijna nergens in natuurlijke omstandigheden te vinden. Veelal komen ze dus terecht op afgravingen en zandbergen van aannemers. Dit zijn voor de zwaluwen zeer gevaarlijke broedplaatsen omdat die nesten dikwijls midden in het broedseizoen verloren gaan.

Daarom zijn er kunstmatige oeverzwaluwwallen nodig, zodat de diertjes jaren na elkaar op een veilige plaats kunnen broeden. Deze wanden kunnen bestaan uit aangevoerd zand maar na enige jaren zakken die in en raken ze overgroeid. Die zijn dus minder geschikt tenzij ze jaarlijks worden onderhouden. Duurzamer is het creëren van een betonnen wand met uitgespaarde gaten, waarachter er zand wordt gestort. Daar kan de oeverzwaluw zijn gang gaan.

Oeverzwaluw,

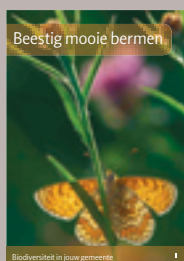
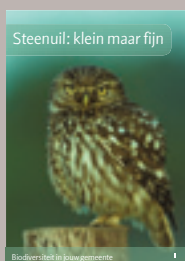
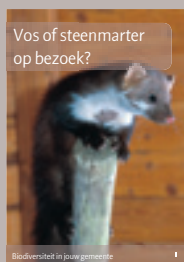
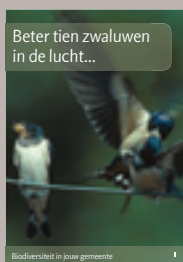
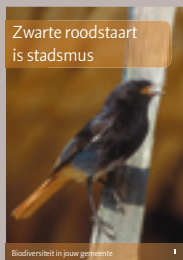
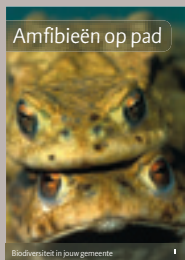

Mooi op een rij

Het mannetje werkt alleen aan de gang, en graaft die met zijn snavel en pootjes in enkele dagen. Bij slecht weer duurt het langer. De eerste nesten in een kolonie worden gegraven een halve meter tot een meter van de bovenrand. In horizontale richting wordt de kolonie dan verder uitgebreid. Dan beginnen ze daaronder aan een tweede rij. De nesten zitten dicht bij elkaar, gemiddeld zo'n 30 cm uiteen. Nesten worden bekleed met stro, gras en veren. Het eerste legsel wordt meestal rond half mei gelegd en bestaat uit 4-6 eieren. Een kleine week na het uitkomen kruipen de jongen al naar de ingang van het nest. Na ongeveer drie weken vliegen de jongen uit, maar ze blijven nog een week afhankelijk van hun ouders.

Biodiversiteit in jouw stad of gemeente

Biodiversiteit is een samentrekking van de woorden 'biologisch' en 'diversiteit' en staat voor de verscheidenheid aan soorten, genen en ecosystemen. Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Berichten over dieren en planten die met uitsterven bedreigd worden halen bijna dagelijks het nieuws. De natuur is erg dynamisch en voortdurend in verandering. De hele evolutie lang al ontwikkelen er zich nieuwe soorten en veranderen of sterven bestaande soorten uit. Maar nog nooit ging de biodiversiteit in zo'n ijtempo achteruit als de voorbije eeuw. Dit komt voornamelijk door onze natuurbelastende manier van leven, werken en wonen.

Samen met de wereldleiders, die beslisten om tegen 2010 het biodiversiteitsverlies te stoppen, zullen we de komende jaren acties moeten ondernemen om de natuur nieuwe kansen te bieden. Het is biodiversiteITIJD!

Natuurpunt wil samen met gemeenten en verenigingen werk maken van soortbeschermingsprojecten. Gemeenten met concrete projecten kunnen altijd een beroep doen op Natuurpunt voor het uitwerken van een beschermingsplan voor één of meerdere soorten.

Natuurpunt werkte 15 modules uit met algemene en technische informatie over de soort en mogelijke beschermingsmaatregelen. De brochures kan je bestellen bij:

Natuurpunt

Coxiestraat 11 • 2800 Mechelen

015-29 72 20

www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit

Je kan ook terecht bij de werkgroep of afdeling in je buurt:

www.natuurpunt.be/afdelingen,

www.natuurpunt.be/werkgroepen.

Word lid van Natuurpunt

Samen met ruim 84 000 gezinnen geef je zo een krachtig signaal aan de overheid en stel je ons in staat om méér natuur te beschermen. Lid worden doe je door overschrijving van 24 euro op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding 'nieuw lid via biodiversiteit in jouw gemeente'.

IBAN = BE56 2930 2120 7588

BIC = GEBABEBB

De domiciliëring van jouw lidmaatschap bespaart ons jaarlijks heel wat administratie en dus kosten. Het bedrag dat we zo uitsparen, wordt integraal besteed aan het natuurbehoud.

Als lid geniet je volgende voordelen:

- Je ontvangt 4 x per jaar het ledenblad Natuur.blad
- We nodigen je uit om deel te nemen aan de plaatselijke werking. Je blijft op de hoogte via het plaatselijke contactblad.
- Je kan – met het hele gezin – gratis deelnemen aan alle geleide wandelingen en fietstochten van Natuurpunt.
- Je geniet 10% ledenkorting bij aankoop van boeken, verrekijkers e.a. in de Natuurpunt-winkel.
- Je ontvangt een welkomstpakket met daarin onze fraaie Fietsen wandelgids en een CD met de meest voorkomende vogelgeluiden.

Coverfoto: Marc Sloommaekers

Andere foto's: Marcel Vos, Marc Sloommaekers, Marcel Bex

